

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **LAGARDE SPEDITION spol. s r.o.,** se sídlem Podhradská 2008/14, Cheb, zastoupena JUDr. Filipem Štípkem, advokátem se sídlem Hradiště 96/6-8, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje,** se sídlem Škroupova 18, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 2. 2016, č. j. 57 A 21/2015 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně LAGARDE SPEDITION spol. s r.o. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 2. 2016, č. j. 57 A 21/2015 - 31, a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Plzni (dále také „krajský soud“) napadeným rozsudkem zamítl žalobu společnosti LAGARDE SPEDITION spol. s r.o., kterou se domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje, odboru dopravy a silničního hospodářství, (dále též „žalovaný správní orgán“) ze dne 22. 1. 2015, č. j. DSH/14189/14, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a současně potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Plzně, odboru dopravy, (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 24. 9. 2014, č. j. MMP/206134/14, kterým byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání správního deliktu podle ust. § 42b odst. 1 písm. r) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. 12. 2015 (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), z

důvodu překročení limitní hodnoty hmotnosti stanovené v ust. § 15 odst. 2 písm. a) a § 15 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 31. 12. 2014 (dále též „vyhláška“), za což jí byla uložena pokuta ve výši 21.000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení spojené s projednáváním správního deliktu ve výši 1.000 Kč a náklady vážení ve výši 6.000 Kč.

Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že mezi účastníky řízení není sporu o skutkovém stavu. V rámci nízkorychlostního kontrolního vážení provedeného ve smyslu ust. § 38a odst. 5 zákona o pozemních komunikacích dne 7. 5. 2014 bylo zjištěno, že u soupravy vozidel provozovaných žalobkyní (motorové vozidlo Volvo a přípojné vozidlo Martin Reisch) došlo při převážení ječmene k překročení největší povolené hmotnosti o 857 kg na nápravě č. 2 motorového vozidla [ust. § 15 odst. 1 písm. b) vyhlášky] a k překročení největší povolené hmotnosti silničního vozidla se dvěma nápravami o 2 194 kg [ust. § 15 odst. 2 písm. a) vyhlášky]. Krajský soud dále uvedl, že žalobkyně uvedeným jednáním jednoznačně naplnila skutkovou podstatu správního deliktu podle ust. § 42b odst. 1 písm. r) zákona o pozemních komunikacích a správní orgány postupovaly zcela v souladu se zákonem, když žalobkyni uložily pokutu podle ust. § 42b odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích. K námitce poukazující na existenci liberačních důvodů ve smyslu ust. § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, pro které by žalobkyně nebyla odpovědná ze spáchání předmětného správního deliktu, krajský soud uvedl, že takové důvody v dané věci dány nebyly (za takový důvod nelze považovat skutečnost, že byl převážen sypký a pohyblivý materiál). Zohlednění obdobných skutečností by odporovalo příslušným ustanovením zákona o pozemních komunikacích, jejichž smyslem je ochrana pozemních komunikací před přetíženými jízdními soupravami, které je výrazně poškozují, a následné zabránění dopravním nehodám zapříčiněným tímto stavem. Žalobkyní navržený důkaz znaleckým posudkem nebylo možné zohlednit, jelikož je z něj patrná pouze obecně známá skutečnost, že sypký materiál se pohybem vozidla přemisťuje, což však nezbavuje žalobkyni jako provozovatelku vozidel odpovědnosti za porušení právních předpisů. Každý provozovatel vozidla musí vždy zajistit, aby vozidlo, ať už převáží jakýkoliv materiál, při vážení nepřekročilo hodnoty stanovené zvláštním právním přepisem (vyhláškou). Pokud takové podmínky provozovatel vozidla nezajistí, je povinen nést veškeré důsledky svého jednání, včetně případné sankce podle ust. § 42b odst. 6 písm. a) zákona o pozemních komunikacích. Přitom je zcela na něm, jakým způsobem splnění podmínek stanovených zvláštním právním předpisem zajistí (např. použitím vhodného vozidla, omezením hmotnosti přepravovaného nákladu apod.). Krajský soud dále nepřisvědčil námitce žalobkyně, že správní orgány obou stupňů při rozhodování o předmětném správním deliktu nerespektovaly zásadu legitimního očekávání. Na odpovědnost žalobkyně za spáchání správního deliktu nemá vliv ani její argumentace, že v daném případě nedošlo k překročení největší povolené hmotnosti předmětné jízdní soupravy. Zákon o pozemních komunikacích totiž nevyžaduje, aby současně s překročením povolené hmotnosti na nápravu vozidla došlo také k překročení největší povolené hmotnosti jízdní soupravy stanovené v ust. § 15 odst. 2 písm. i) vyhlášky. Správní orgány proto postupovaly v souladu se zákonem, když shledaly žalobkyni vinnou ze spáchání správního deliktu podle ust. § 42b odst. 1 písm. r) zákona o pozemních komunikacích.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalobkyně LAGARDE SPEDITION spol. s r.o. jako stěžovatelka (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost, kterou výslovně opřela o ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatelka namítá, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku existence liberačních důvodů. Vozidlo převáželo sypký materiál (ječmen) a vlivem fyzikálních zákonů docházelo v průběhu přepravy k jeho pohybu a přesunu, což má za následek přetížení náprav vozidla. Tomuto jevu podle dlouholetých profesních zkušeností nebylo objektivně možné zabránit, což dokládá také znalecký posudek vypracovaný Ing. Jaroslavem Krejcarem, soudním znalcem. Krajský soud nereflektoval na žalobní námitky ani na závěry znaleckého posudku o neexistenci technických řešení vedoucích k případnému zajištění přepravovaného nesourodého materiálu proti pohybu během přepravy tak, aby nedocházelo k překračování největší povolené hmotnosti na nápravu vozidla. Správní orgány i krajský soud tak porušily zásadu legitimního očekávání, kdy nepřihlédly ke konkrétním okolnostem dané věci, zejména k povaze přepravovaného materiálu. Navíc ani nedošlo k překročení největší povolené hmotnosti celé jízdní soupravy, což je významná okolnost, k níž soud ani dříve rozhodující správní orgány nepřihlížely.

Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný správní orgán považuje kasační stížnost za nedůvodnou a navrhuje, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl. Protiprávní jednání stěžovatelky podle ust. § 42b odst. 1 písm. r) zákona o pozemních komunikacích bylo prokázáno a s její argumentací se správní orgány i krajský soud řádně vypořádaly. V dané věci nedošlo k překročení největší povolené hmotnosti jízdní soupravy [ust. § 15 odst. 2 písm. i) vyhlášky]. Bylo však zjištěno, že došlo k překročení největší povolené hmotnosti vozidla se dvěma nápravami [podle ust. § 15 odst. 2 písm. a) vyhlášky] a k překročení největší povolené hmotnosti na nápravu vozidla [podle ust. § 15 odst. 1 písm. b) vyhlášky]. Je zřejmé, že vozidlo bylo naloženo nad hranici zákonných limitů při odečtení tolerance 3 % hmotnosti na chyby při vážení, proto bylo povinností správního orgánu za spáchání tohoto správního deliktu uložit pokutu. Připuštěním námitek stěžovatelky by bylo umožněno dopravcům provozovat vozidla bez ohledu na hmotnostní limity stanovené právními předpisy s poukazem na nemožnost ovlivnění hmotnosti provozovaných vozidel. Tím by bylo rezignováno na ochranu veřejného zájmu, který se vztahuje k ostatním účastníkům silničního provozu a k pozemním komunikacím.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná.

Podle ust. § 38a odst. 5 zákona o pozemních komunikacích nízkorychlostní kontrolní vážení zahrnuje kontrolu největší povolené hmotnosti silničního vozidla, kontrolu největší povolené hmotnosti na nápravu a skupiny náprav vozidla, další

hmotnostní poměry vozidla a kontrolu největších povolených rozměrů vozidel a jízdních souprav.

Podle ust. § 42b odst. 1 písm. r) zákona o pozemních komunikacích právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla provozuje vozidlo, které překročí při nízkorychlostním anebo vysokorychlostním kontrolním vážení hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem.

Podle ust. § 15 odst. 1 písm. b) vyhlášky největší povolené hmotnosti na nápravu vozidla nesmí překročit u jednotlivé hnací nápravy 11,50 t.

Podle ust. § 15 odst. 2 písm. a) vyhlášky největší povolená hmotnost silničních vozidel nesmí překročit u motorových vozidel se dvěma nápravami 18,00 t.

Podle ust. § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

Stěžovatelka nebrojí proti zjištěnému skutkovému stavu a pouze namítá, že je dán liberační důvod, pro který není odpovědná ze spáchání předmětného správního deliktu. Je tomu tak proto, že podle jejího názoru u přepravy sypkého materiálu nelze zabránit pohybu a přesunu materiálu během jízdy, což má za následek přetížení nápravy vozidla a následné překročení limitních hodnot hmotnosti vozidla. Z těchto důvodů stěžovatelka nemohla zabránit spáchání správního deliktu.

Nejvyšší správní soud existenci liberačního důvodu neshledal. Pouhá skutečnost, že byl přepravován sypký materiál, který se během jízdy přesunuje a zatěžuje nápravu vozidla nad hranici největší povolené hmotnosti, ještě nezakládá liberační důvod podle ust. § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích a nezbavuje provozovatele vozidla odpovědnosti za předmětný správní delikt. Toto ustanovení totiž předpokládá, aby osoba, která se správního deliktu dopustila, vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. V dané věci však stěžovatelka ani neuvedla žádné konkrétní kroky, které učinila k tomu, aby se jako provozovatelka vozidla nedopustila správního deliktu podle ust. § 42b odst. 1 písm. r) zákona o pozemních komunikacích, tedy aby nedošlo u jí provozovaného vozidla k překročení hodnot stanovených ve zvláštním právním předpise (vyhlášce). Skutečnost, že byl přepravován sypký materiál, který se během jízdy přesunuje, sama o sobě nemůže obstát. Skutkově velmi podobným případem se Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudku ze dne 14. 8. 2015, č. j. 5 As 10/2015 - 27, dostupný na www.nssoud.cz., na který správně odkázal také krajský soud. Nejvyšší správní soud neshledal důvody, proč by se měl odchýlit od právních závěrů vyslovených v citovaném rozsudku a přebírá je také pro nyní posuzovanou věc. V citovaném rozsudku, kromě namítané přepravy sypkého materiálu, jehož přesunu během jízdy údajně nelze zabránit, spatřoval účastník řízení liberační důvod také v tom, že řádně a pravidelně školil své zaměstnance ohledně dodržování povinností podle vyhlášky č. 341/2002 Sb. Ani tuto okolnost však Nejvyšší správní soud neposoudil jako liberační důvod podle výše citovaného ustanovení. Naopak konstatoval, že „[ú]*čelem ustanovení obsahujícího liberační důvod je zabránění sankce ve zcela výjimečných případech, kdy by její*

uložení odporovalo jejímu smyslu. Připuštěním navrhovaných liberačních důvodů (zabezpečení povinného školení řidičů) by mohlo být liberační ustanovení aplikováno ve velkém množství případů, a ztratilo by tak povahu výjimky z obecného pravidla, což by znamenalo ohrožení veřejného zájmu. Značné překročení stanovených hodnot zjištěných při vážení vozidla poškozuje síť pozemních komunikací, ale rovněž ohrožuje zdraví a život účastníků silničního provozu". Pakliže v citovaném rozsudku za situace, kdy účastník řízení přepravoval sypký materiál a tvrdil, že jeho pohybu v průběhu jízdy nemohl zabránit, neobstálo jako liberační důvod opatření spočívající v zajištění povinného školení řidičů k dodržování hmotnostních limitů, tím spíše nemůže jako důvod pro zbavení odpovědnosti za správní delikt obstát pouhé tvrzení o přepravě sypkého materiálu a nemožnosti jeho zajištění během jízdy, bez jakýchkoliv dalších opatření, které by stěžovatelka učinila v zájmu nepřekročení hmotnostních limitů. Stanovením hmotnostních limitů je chráněn veřejný zájem a je zcela na provozovateli, jak zajistí, že hmotnostní maxima nepřekročí.

Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelkou ani v tom, že by správní orgány porušily zásadu legitimního očekávání, kdy nepřihlédly ke konkrétním okolnostem dané věci, zejména k povaze přepravovaného materiálu. Správní orgány (a následně i krajský soud) se důkladně zabývaly konkrétními skutkovými okolnostmi dané věci, přičemž zohlednily i možnost provedení opatření zabraňujících přesunu sypkého materiálu. Nad rámec svých povinností uvedly, jakým způsobem lze porušení právních předpisů předejít (umístněním vnitřních přepážek zabraňujících pohybu sypkého materiálu, naložením menšího množství nákladu, vybavením vozidla technickým zařízením proti pohybu materiálu, pořízením přenosných nápravových vah, instalací kontrolních vah přímo do vozidla apod.). Nejvyšší správní soud se s uvedenými závěry ztotožňuje. Nelze proto souhlasit se stěžovatelkou, že neexistuje technické řešení, které by zabezpečilo přepravu sypkého materiálu takovým způsobem, aby nedošlo k překračování hmotnostních limitů. Poukazovala-li stěžovatelka na znalecký posudek Ing. Jaroslava Krejcara, souhlasí Nejvyšší správní soud s krajským soudem a správními orgány v tom, že tento posudek prokazuje pouze obecně známou skutečnost, že při přepravě sypkého materiálu dochází ke změně jeho polohy v ložném prostoru vozidla, což způsobuje změny v zatížení náprav vozidla. V žádném případě ale neprokazuje objektivní nemožnost splnění hmotnostních limitů stanovených právními předpisy a nezbavuje stěžovatelku odpovědnosti za spáchání předmětného správního deliktu spojeného s jejich překročením. Správní orgán (a následně ani krajský soud) tedy nepochybily, pokud při posouzení právní otázky nezohlednily stěžovatelkou předložený znalecký posudek.

Stěžovatelka rovněž namítala, že nedošlo k překročení největší povolené hmotnosti celé jízdní soupravy, což je významná okolnost, k níž správní orgány nepřihlížely. Ani tato námitka není důvodná. Okolnost, že nedošlo k překročení největší povolené hmotnosti celé jízdní soupravy podle ust. § 15 odst. 2 písm. i) vyhlášky, je v dané věci zcela irelevantní. Zákon o pozemních komunikacích nestanoví, že by pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 42b odst. 1 písm. r) bylo nutné překročit největší povolenou hmotnost celé jízdní soupravy. Postačí i překročení největší povolené hmotnosti na nápravu vozidla u jednotlivé hnací nápravy [ust. § 15 odst. 1 písm. b) vyhlášky] nebo největší povolené hmotnosti u motorových vozidel se dvěma nápravami [ust. § 15 odst. 2 písm. a) vyhlášky], jako tomu bylo právě v nyní posuzované věci. Správní

orgány (a následně i krajský soud) proto nepochybily, pokud k dané skutečnosti nepřihlížely.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost směřující proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 2. 2016, č. j. 57 A 21/2015 - 31, protože není důvodná (§ 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.).

Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, věta první s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci úspěch neměla, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému podle obsahu spisu žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2016

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu